

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra 'At være eller ikke være.'

Citation: Andersen, H. C.: "At være eller ikke være", i Andersen, H. C.: *At være eller ikke være*, udg. af Erik Dal ; Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2001, s. 266. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen07val-shoot-idm139850607644544/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: At være eller ikke være

- til det fig. fx Fabri s. 11f. og 35-47. – *den Phosphor, der tændtes*: i optegnelser til romanen hedder det: »Feuerbach antager, at Forstanden er noget phosphorisk i Hjernens; sml. Fabri s. 10. – »*Troens tæte Klenodie*»: titlen på den store salmesamling fra 1739, et hovedværk af H.A. Brorson (1694-1764). – *en berømt Lærd (...)* *Lindser*: personen er ikke identificeret; linserne henryder til historien om Esau og Jakob i 1. Mos. 27.
- 129 *isærneret*: i ordets egentlige betydning: legendiggjort. – *stoiske*(e): efter den oldgr. filosofi stoicismen. – *Jakob*: kampen med engien, 1. Mos. 32. – »*Ich hab' mein' Sach' (...)* *fuchhe!*»: begyndelseslinien af Goethes sang »*Vanitas! vanitatum vanitas!*»: »Jeg har satset min sag på ingenting, Hurra!» – *Præste-Apostat*: frafalden teolog. – *stadige Tanke*: se n.t.s. 125.
- 130 *Epikur*: athen. filosof (341-270 f.Kr.), nydelseslærens forkynder. – »*Wären's Bücher (...)* *lesen*»: fra Goethes epigram »*Gesellschaft*»: »En stille lærd gik engang hjem efter et stort selskab. »Hvordan var De tilfreds med det?« Han svarede: »Var de bøger, ville jeg ikke læse dem.«
- 131 *Prinds Henrik*: i Shakespeares *Henrik IV* (1597-98); Falstaff er hans tykke kammerat. – *Gængkammerater*: spadserevenner. – *Holbergs Chilian*: *Ulysses von Ithacia* (1724) 2. akt, 2. scene. – »*Ach! mitten im Gesange sprang (...)* *Munde!*»: Goethes *Faust* I v. 4178-79: »Av! midt i sangen sprang der en lille rød mus ud af munden på hende.«
- 132 *pontinske Sump*: mellem Rom og Napoli. – *Goethes »Faust*»: under sit besøg i Weimar 1856 havde A. på vennen storhertug Carl Alexanders fødselsdag 24.6. set førsteopførelsen af *Faust* 2. del, 1. akt, og skriver i *Dagbogen* IV 214: »Det rundede sig ret vel Stykket til et Heelt.« I Leipzig fortsatte han læsningen af værket, som han før kun havde bladet i, og skriver 9.7., IV 222: »I Dag endelig endt hele Göthes Faust, nemlig hele den anden Deel, Udgaven 1832», dvs. »*Nachgelassene Werke*« I. Se de væsentlige udtalelser *BEC* II 282f. og 276 med note V 222 samt note ndf.
- 134 »*gerichtet*» og »*gerettet*»: allersidst i *Faust* I afdelr Margarethe at flygte fra frøgslet med Faust og Mephistopheles, og denne siger da, at »hun er dømt», men en stemme fra oven siger »er reddet». – *en Kometale*: udtryk for den unge A.s opfattelse af »*Faust*», som han har lagt i munden på Naomi i *Kun en Spillemand* III:7, *DK*-udg. s. 255.
- 135 *traadte frem som Fragment*: Af *Faust* I tryktes de første brudstykker i *Schriften* VII (1790); fuldstændigt kom den 1808. Af 2. del tryktes to afsnit i *Werke, Ausgabe letzter Hand* IV og XII 1827-28 med slutbe-